UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie Ministra Edukacji zmieniające rozporządzenie w sprawie niektórych publicznych placówek systemu oświaty jest wydawane na podstawie art. 123 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820).

Rozporządzenie przewiduje zmiany w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie niektórych publicznych placówek systemu oświaty (Dz. U. poz. 651) w związku z potrzebą dostosowania katalogu rodzajów placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania do zmieniających się uwarunkowań społecznych i edukacyjnych. Wykonując powyższy cel, proponuje się usunięcie z katalogu placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania domów wczasów dziecięcych, zwanych dalej „DWD".

DWD są placówkami systemu oświaty, które w XX w. zostały zorganizowane dla dzieci i młodzieży, mieszkających na terenach o niekorzystnych warunkach ekologicznych, w których mogły okresowo pobierać naukę poza miejscem stałego zamieszkania. DWD prowadziły profilowane turnusy zdrowotne dla dzieci z wadami postawy, niedoborem wagi i wzrostu oraz ze schorzeniami reumatycznymi i schorzeniami górnych dróg oddechowych. Aby pobyt w DWD miał korzystny wpływ na zdrowie dzieci i młodzieży, sytuowano je w miejscowościach o wysokich walorach klimatycznych oraz krajobrazowych i przyrodniczych, tj. na obszarach górskich, podgórskich i nadmorskich. Zalecano, aby pobyt wychowanków trwał nawet do 3 miesięcy. Wraz ze zmianą warunków społeczno-ekonomicznych zmienił się także charakter i sposób funkcjonowania DWD. Obecnie oferują one głównie krótkie programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej, połączone z różnymi formami spędzania czasu wolnego.

Zgodnie z § 71 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie niektórych publicznych placówek systemu oświaty DWD jest placówką przeznaczoną do okresowego pobytu dzieci i młodzieży w celu organizowania i prowadzenia kształcenia dzieci i młodzieży lub wspierania i uzupełniania tego kształcenia, połączonego z jednoczesnym wspieraniem ich fizycznego i psychicznego rozwoju oraz wzmacnianiem ogólnej kondycji psychofizycznej i kształtowaniem zachowań prozdrowotnych, z wykorzystaniem lokalnych warunków klimatycznych. W praktyce jednak pobyty w DWD

trwają po kilka dni (najczęściej maksymalnie pięć lub sześć). W związku z powyższym DWD mogą jedynie wspierać kształcenie, natomiast nie mają możliwości prowadzenia efektywnego procesu kształcenia dzieci i młodzieży. Dodatkowo, należy podnieść, że w praktyce zdarza się, że uczniowie przebywający w DWD w ramach krajoznawstwa i turystyki, np. wycieczek szkolnych, czy wypoczynku, są błędnie zaliczani do wychowanków DWD i wykazywani w systemie informacji oświatowej, a w przypadku niepublicznych DWD – także do dotacji przekazywanej z budżetów powiatów na podstawie art. 29 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 650).

Ponadto obecnie istnieje wiele programów pomocy oraz możliwości uzyskania wsparcia finansowego, w ramach których mniej zasobne rodziny mogą korzystać z pobytu w miejscach o korzystnych walorach klimatycznych dla zdrowia, a w przypadku ciężkich chorób, czy stanów depresyjnych, dzieci i młodzież mogą korzystać z funkcjonujących w Polsce sanatoriów dziecięcych i szpitali dla dzieci, które posiadają wykwalifikowaną kadrę, w tym personel medyczny i psychologów.

Mając na uwadze powyższe, w projekcie rozporządzenia proponuje się zniesienie z dniem 1 stycznia 2027 r. DWD będącego rodzajem placówki zapewniającej opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (§ 2 ust. 1 projektu rozporządzenia). W okresie od dnia 31 lipca 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r. DWD będzie prowadził działalność na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie niektórych publicznych placówek systemu oświaty, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 lipca 2026 r. (§ 2 ust. 2 projektu rozporządzenia). Tym samym zapewniona będzie ciągłość działania DWD do końca 2026 r., co pozwoli na uporządkowane i bezpieczne zakończenie funkcjonowania DWD. Należy mieć jednak na uwadze, że zgodnie z projektowanym § 2 ust. 2 w okresie od dnia 31 lipca 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r. przyjmowanie wychowanków do DWD będzie odbywało się na dotychczasowych zasadach, z tym że pobyt wychowanka w DWD nie będzie mógł trwać dłużej niż do dnia 31 grudnia 2026 r.

Projekt rozporządzenia zawiera również przepisy przewidujące wygaśnięcie z mocy prawa z dniem 1 stycznia 2027 r. decyzji w sprawie zezwolenia, o którym mowa w art. 88 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, na prowadzenie publicznych DWD, oraz wpisów do ewidencji, o której mowa w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, dotyczących niepublicznych DWD. Jednocześnie projekt rozporządzenia przewiduje, że wnioski o udzielenie zezwolenia na prowadzenie publicznych DWD oraz zgłoszenia do ewidencji zamiaru prowadzenia niepublicznych DWD, złożone i nierozpatrzone

przed dniem 31 lipca 2026 r., pozostawia się bez rozpoznania. Takie rozwiązanie zapewnia jednoznaczność statusu tych placówek – od dnia 1 stycznia 2027 r. jedynymi placówkami zapewniającymi opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania będą bursy. Natomiast przepis dotyczący pozostawienia bez rozpoznania wniosków i zgłoszeń do ewidencji, złożonych po dniu 31 lipca 2026 r., zapobiegnie tworzeniu nowych DWD w okresie wygaszania ich działalności. Rozwiązanie to chroni podmioty zakładające przed niecelowymi nakładami finansowymi, a jednostki samorządu terytorialnego przed zbędnym obciążeniem administracyjnym.

Zniesienie DWD rodzi konieczność uregulowania kwestii dokumentacji gromadzonej przez dotychczasowe DWD. Zgodnie z § 2 ust. 5 i 6 projektu rozporządzenia dokumentację DWD dyrektor DWD będzie obowiązany przekazać organowi prowadzącemu DWD, w terminie do dnia 15 stycznia 2027 r. Dokumentację DWD prowadzonego przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną, otrzymaną od organu prowadzącego, osoba ta będzie obowiązana przekazać właściwemu organowi jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 stycznia 2027 r. Wyznaczenie terminów odpowiednio do dnia 15 i 31 stycznia 2027 r. na przekazanie dokumentacji przez dyrektorów oraz organy prowadzące gwarantuje jej pełne bezpieczeństwo. Przejęcie archiwów przez jednostki samorządu terytorialnego zapewni byłym wychowankom i pracownikom możliwy dostęp do dokumentów w przyszłości.

Planuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 31 lipca 2026 r. Konieczność wejścia w życie rozporządzenia w ww. terminie jest związana z procedowanym jednocześnie projektem rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2027, które wchodzi w życie w tym samym terminie, tj. z dniem 31 lipca 2026 r. (termin ten wynika z art. 26 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1572, z późn. zm.). W projekcie tym określono, że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w terminie do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy, informacje o kwotach potrzeb oświatowych poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego). Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2027 nie uwzględnia już DWD w podziale łącznej kwoty potrzeb oświatowych dla jednostek samorządu terytorialnego w tym roku. W związku

z powyższym konieczne jest skorelowanie terminów wejścia w życie obu ww. projektów rozporządzeń.

Przedmiotowy projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z czym nie podlega notyfikacji.

Rozporządzenie nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorstw. DWD jest rodzajem placówki zapewniającej opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego. Działalność DWD nie ma charakteru komercyjnego i nie jest nastawiona na osiąganie zysku. Placówki te funkcjonują w ramach systemu oświaty, a środki finansowe przeznaczane na ich działalność służą realizacji zadań statutowych. W związku z powyższym zniesienie DWD nie wpłynie negatywnie na sytuację ekonomiczną podmiotów prowadzących DWD. Z uwagi na fakt, że działalność DWD nie generuje zysków, ich zniesienie nie spowoduje utraty dochodów ani pogorszenia kondycji finansowej organów prowadzących.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenia nie wymaga przedstawiania organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2026 r. poz. 300) należy stwierdzić, że osiągnięcie zamierzonego celu projektu nie jest możliwe za pomocą alternatywnych w stosunku do przyjęcia proponowanych zmian rozporządzenia środków.